

ZAGRANICZNE SYSTEMY SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

IRAK

PRAKTYCZNY PRZEWODNIK PO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA

MATERIAŁ INFORMACYJNY OPRACOWANY PRZEZ
BIURO UZNAWALNOŚCI WYKSZTAŁCENIA – ENIC-NARIC POLSKA

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

Schemat systemu edukacji Iraku	3
Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia.....	3
Studia krótkie	4
Studia pierwszego stopnia.....	4
Studia poziomu pośredniego i studia drugiego stopnia.....	5
Studia trzeciego stopnia	6
Skala ocen.....	6
Lista uczelni	6
Tabela ewaluacyjna irackich dyplomów.....	7
Wydawane dyplomy.....	7

Noty prawne

1. Opracowanie udostępnione jest na licencji Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0 International).
2. Informacje zawarte w opracowaniu służą wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym i nie stanowią źródła prawa, urzędowej interpretacji przepisów prawa, a także nie są oficjalnym stanowiskiem właściwych organów lub władz.

Schemat systemu edukacji Iraku

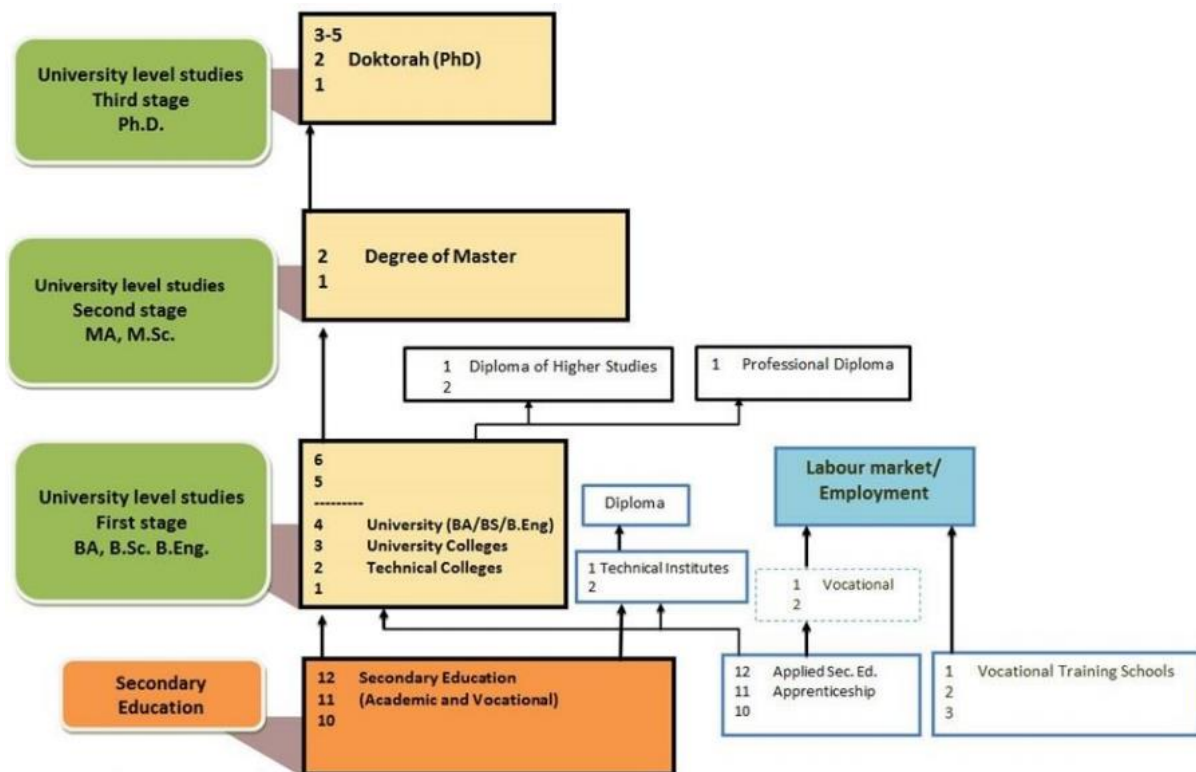

Diagram pochodzi z niepublikowanej prezentacji opracowanej przez *Swedish Council for Higher Education*.

Dokumenty uprawniające do podjęcia studiów pierwszego stopnia

Prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe w Iraku mają osoby, które legitymują się **Secondary School Certificate** (المرحلة الإعدادية / وثيقة مدرسية – przed 2006 r. nazywanym Preparatory Baccalaureate) lub **Secondary School Certificate/Vocational Baccalaureate** (وثيقة مدرسية الإعدادية المهنية) albo **kurdyjski Baccalaureate Certificate**. Na studia przyjmowane są również osoby posiadające **Certificate wydany przez Vocational Secondary (Technical) Institute**. W zależności od profilu ukończonego kształcenia, posiadacze ww. świadectw mogą podejmować naukę na określonym kierunku studiów wyższych.

Uzyskane w Iraku świadectwa uprawniające do podejmowania studiów wyższych, podlegają w Polsce uznaniu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie opracowanej przez Departament Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej, właściwego w kwestii uznawalności świadectw: <https://www.gov.pl/web/edukacja/uznawanie-wykształcenia-uzyskanego-za-granica>

Studia krótkie

Krótkie programy studiów mają w Iraku ściśle zawodowy charakter i są oferowane przez tzw. Technical Institutes. Programy te są skierowane do osób, które posiadają Secondary School Certificate/Vocational Baccalaureate. Kształcenie trwa z reguły 2 lata i kończy się uzyskaniem **Technical Diploma** (دبلوم فني).

Posiadacze Technical Diploma, którzy podczas studiów osiągnęli dobre wyniki, mogą kontynuować kształcenie na studiach pierwszego stopnia.

Technical Diploma nie ma swojego odpowiednika w polskim systemie edukacji i z tego względu nie podlega w naszym kraju formalnemu uznaniu. Po przyjęciu kandydata na studia wyższe pierwszego stopnia polska uczelnia może jednak zaliczyć na ich poczet zajęcia zrealizowane w trakcie trwania ww. programów kształcenia na zasadach określonych w regulaminie studiów.

Studia pierwszego stopnia

Studia pierwszego stopnia w Iraku z reguły trwają 4 lata, choć w Kurdystanie spotyka się także programy 3-letnie. Na niektórych kierunkach program kształcenia jest dłuższy i wynosi odpowiednio 5 lat dla studiów na kierunku architektura, stomatologia, farmacja i weterynaria oraz 6 lat dla kierunku medycyna.

Niezależnie od kierunku, studia pierwszego stopnia kończą się w Iraku uzyskaniem tytułu **Bachelor** (بكالوريوس) **ze wskazaniem dziedziny** (najczęściej spotykane są tytuły Bachelor of Arts – بكالوريوس آداب oraz Bachelor of Science – بكالوريوس معلو).

Wszystkie dyplomy ukończenia studiów pierwszego stopnia dają ich posiadaczom prawo do wejścia na rynek pracy. Standardowym wymogiem stawianym kandydatom na studia drugiego stopnia w Iraku jest ukończenie studiów pierwszego stopnia ze średnią minimum 65%.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, uzyskany w Iraku dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, dający w tym kraju prawo do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych.

Polski odpowiednik dyplomu uzyskanego po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w Iraku może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia poziomu pośredniego i studia drugiego stopnia

Posiadacze dyplomu Bachelor mają w Iraku możliwość podjęcia dwóch rodzajów dalszych studiów – studiów pośrednich o charakterze zawodowym (nie dających później bezpośredniego wstępu na studia doktoranckie) lub standardowych studiów drugiego stopnia.

Studia pośrednie trwają z reguły od 1 roku do 2 lat i kończą się uzyskaniem **Higher Diploma** (دبلوم عالي). Posiadacze tego dyplomu mogą kontynuować kształcenie na studiach drugiego stopnia. Zdarza się również, że irackie uczelnie wydają Higher Diploma osobom, które ukończyły pierwszy rok studiów drugiego stopnia.

Higher Diploma nie ma swojego odpowiednika w polskim systemie edukacji i z tego względu nie podlega w naszym kraju formalnemu uznaniu. W przypadku przyjęcia kandydata na studia wyższe drugiego stopnia, polska uczelnia może jednak zaliczyć na ich poczet zajęcia zrealizowane w trakcie trwania ww. programu kształcenia, na zasadach określonych w regulaminie studiów.

Studia drugiego stopnia w Iraku trwają z reguły 2 lata (w Kurdystanie 1 rok) i prowadzą do uzyskania tytułu **Master** (ماجستير) **ze wskazaniem dziedziny**. Do ich ukończenia niezbędne jest przedstawienie i publiczna obrona pracy dyplomowej. Dyplom Master uprawnia w Iraku do ubiegania się o przyjęcie na studia doktoranckie.

W Kurdystanie w ramach studiów drugiego stopnia oferowane jest również minimum 2-letnie kształcenie prowadzące do uzyskania tytułu **Master of Philosophy**. Do ich ukończenia niezbędne jest przedstawienie pracy dyplomowej liczącej 50000-70000 słów. Posiadacze tego tytułu niejednokrotnie są później przyjmowani bezpośrednio na drugi rok studiów doktoranckich.

Zgodnie z art. 326 ust. 2 ww. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uzyskany w Iraku dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia, dający w tym kraju prawo do ubiegania się o nadanie stopnia doktora, uprawnia w Polsce do:

- kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia,
- kontynuacji kształcenia na studiach podyplomowych,
- ubiegania się o przyjęcie do szkoły doktorskiej lub o nadanie stopnia doktora.

Określenie polskiego odpowiednika dyplomu uzyskanego w Iraku jest możliwe w drodze nostryfikacji, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji dyplomów ukończenia studiów za granicą oraz potwierdzania ukończenia studiów na określonym poziomie.

Studia trzeciego stopnia

Studia doktoranckie w Iraku trwają 3 lata i z reguły kończą się uzyskaniem stopnia **Doctor of Philosophy** (دكتوراه). Ich program obejmuje napisanie i obronę pracy doktorskiej opartej na badaniach. Jest to jedyny stopień naukowy nadawany w Iraku.

Polski odpowiednik stopnia naukowego uzyskanego w Iraku może zostać ustalony w drodze nostryfikacji, w oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą.

Skala ocen

Irackie i kurdyjskie uczelnie stosują procentową skalę ocen (od 0 do 100). Przyjmuje się, że minimalną oceną zaliczającą jest 50%. Procentowe wartości przypisywane poszczególnym ocenom różnią się między uczelniami, dlatego też zawsze należy się kierować kluczem zawartym w transkrypcie.

Lista uczelni

Lista uznanych irackich uczelni dostępna jest na stronie internetowej irackiego Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych:

- http://moheer.gov.iq/ar/public_universities – uczelnie państwowe,
- lista prywatnych uniwersytetów i koledży do pobrania w formie pdf:
<http://moheer.gov.iq/ar/%d8%a7%d9%84%d8%ac%d8%a7%d9%85%d8%b9%d8%a7%d8%aa-%d9%88-%d8%a7%d9%84%d9%83%d9%84%d9%8a%d8%a7%d8%aa-%d8%a7%d9%84%d8%a3%d9%87%d9%84%d9%8a%d8%a9/>
- http://moheer.gov.iq/ar/private_universities - prywatne uniwersytety o koledże.

UWAGA: Strona obecnie dostępna jest tylko w języku arabskim, dlatego w przypadku nieznamości tego języka można albo włączyć w przeglądarce opcję „przetłumacz stronę” (sugerujemy tłumaczenie na język angielski). Można również skorzystać z World Higher Education Database: <http://whed.net/home.php>.

Lista uznanych kurdyjskich uczelni znajduje się na stronie kurdyjskiego Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Badań Naukowych: <https://www.mhe-krq.org/node/3347>.

Lista Technical Institutes oraz Technical Colleges dostępna jest na archiwalnej stronie internetowej Foundation of Technical Education (FTE):
<https://web.archive.org/web/20151122090108/http://www.fte.edu.iq/index.php>

Tabela ewaluacyjna irackich dyplomów

Nazwa dyplomu/kwalifikacji	Uznanie dyplomu w celu kontynuacji kształcenia w Polsce	Uznanie w innych celach
Technical Diploma (فني دبلوم)	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów pierwszego stopnia.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji.
Bachelor (بكالوريوس) ze wskazaniem dziedziny średnia poniżej 65%	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów pierwszego stopnia.	Nostryfikacja
Bachelor (بكالوريوس) ze wskazaniem dziedziny średnia minimum 65%	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych.	Nostryfikacja
Higher Diploma (عالي دبلوم)	Możliwość zaliczenia okresu studiów na poczet studiów drugiego stopnia.	Brak odpowiednika w polskim systemie edukacji.
Master (ماجستير) ze wskazaniem dziedziny	Możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, studiach podyplomowych, w szkole doktorskiej oraz ubiegania się o nadanie stopnia doktora.	Nostryfikacja
Master of Philosophy		
Doctor of Philosophy (دكتوراه)	Nostryfikacja	Nostryfikacja

Wydawane dyplomy

Absolwenci studiów wyższych w Iraku otrzymują dwa dokumenty: *Graduation Certificate*, który najczęściej jest przez nich przedstawiany w procesie rekrutacji na dalsze studia, oraz właściwy dyplom. Dokumenty te są wydawane w języku arabskim, angielskim lub zawierają tekst w języku arabskim i angielskim.